

baptist.dk

3

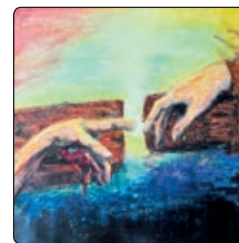
2016

Når Gud er nær

Indhold

Når Gud er nær

Forsiden: Den korsfæstede og røveren

[†] Søren P. Grarup

3 Hvem er så mest Gud?

– leder

4 Fællesskab – selvstændighed?

– temadag om kirkesyn

6 Vi må lære af hinanden

– portræt af Kanny Kruse

9 En aktiv Helligånd

– af Lone Møller-Hansen

10 Så nemt er det at gøre noget

– det kan vi gøre

12 Hvordan ser din tro ud?

– forskellige bud fra Poul Asger Beck

15 Nye værker

– Der er lys i mørket!

16 Hva' skal vi med Ånden?

– helligåndsforståelse på Bornholm

18 Nådegaver – givet til hinanden

– Peter Halldorf om Helligånden

21 Hvordan genopbygger man tillid?

– debat på www.baptist.dk

22 BaptistKirkens arkiv er på vej til Rigsarkivet i Viborg

– et kæmpe arbejde

24 Se, noget nyt bliver til

– Herlev uden kirkebygning

26 Ånd fra himlen, kom med nåde ...

– tre kvinder om Helligånden

29 Gå en tur sammen med Simon Peter

– om præstekonventet

29 Navne

30 Baptister – og Helligånden

– fortalt af Ole Jørgensen

32 At leve med frygten

– fra et jødisk perspektiv

34 Fødevarer i Rwanda

– hvordan imødegås sult og fejlernæring?

36 Æg, blæst eller ild?

– klumme

Udgivet af Baptistkirken i Danmark
Nummer 3, 2016 – 163. årgang

Redaktion

Hanne Kiel, ansvarshavende redaktør
tlf. 3190 8190, hanne_kiel@hotmail.com
Casper Walsøe Hansen, webredaktør
tlf. 3159 0733, casperjonstrup@gmail.com
Bente Jensen, tlf. 9829 3302, beje@events.dk
Lea Binta Kjeldgaard, tlf. 6016 1219, leabinta@gmail.com
Lone Møller-Hansen, tlf. 2347 4015, lone@baptistkirken.dk
Else Skov Villadsen, tlf. 7583 4006, else@villadsen.com
Gitte Elleby Jørgensen, redaktionssekretær
tlf. 2299 0424, gitte@baptist.dk

Oplæser og ansvarlig for lydudgaven på CD og hjemmeside:
Ole Engel

Grafisk design: Pedersen & Pedersen, Aarhus
Trykkeri: Jørn Thomsen Elbo
Oplag: 3.200

baptist.dk er Baptistkirken i Danmarks kirkeblad og kan sendes til alle med tilknytning til en baptistmenighed. Artikler er ikke nødvendigvis udtryk for Baptistkirken i Danmarks eller redaktionens holdning. Idéer, artikelforslag og digitale billeder modtages gerne. Bemærk dog, at redaktionen planlægger to numre ad gangen.

Udgivelsesdatoer og deadlines

Nr. 4: 15. juli. Deadline 17. maj.
Nr. 5: 30. september. Deadline 1. august.
Nr. 6: 2. december. Deadline 3. oktober.

Baptistkirken i Danmark
Sekretariatet
Lærdalsgade 7, st.tv., 2300 København S
Tlf. 3259 0708
Telefontid: Mandag-fredag kl. 9-12
E-mail: info@baptistkirken.dk
Hjemmeside: www.baptistkirken.dk

Henvendelse om adresseændring til din lokale menighed. Dødsfald og nye medlemmer indberettes til Sekretariatet. Bladet kan modtages som lydfiler på CD ved henvendelse til Sekretariatet.

Gaver til *baptist.dk*: Kan indbetales på 3201 10042879 eller MobilePay 2299 6483 mærket »baptist.dk«. Gaver er fradragsberettigede efter gældende regler.

Hvem er så mest Gud?

Vi tror på Gud Fader, Søn og Helligånd. Sådan skriver vi som regel – og knytter ubevidst ordet Fader sammen med ordet Gud og kommer til det resultat, at det er Gud, vores far, der skabte universet, der er mest Gud.

Jesus Kristus er Guds søn, vores ven, udfordrer og frelser – men er han helt Gud eller mest menneske?

Helligånden er Guds ånd – og vi ser for os, hvordan Gud skaber og blæser sin ånd ud. En uhåndgribelig størrelse, som det er svært at forholde sig til.

[≡] Hanne Kiel

[✝] Søren P. Grarup

Et æg består af tre dele – skallen, hviden og blommen – alle tre dele er forskellige, men alle tre dele er også lige meget æg¹. Gud består af tre personer – Skaberen, Jesus Kristus og Ånden – alle tre personer er forskellige, men alle tre personer er også lige meget Gud.

Når én af Guds tre personer handler, betyder det ikke, at de to andre ikke tager del deri, for hver person er lige meget Gud. Gud er én. Derfor er det en god idé, hvis vi vænner os til i stedet at skrive: ›Gud: Vores Far, Jesus Kristus og Helligånden‹.

1) Læs klummen på bagsiden

Lige meget Gud

Helligånden er lige så meget Gud som Skaberen og Frelseren. Kært barn har mange navne, og vi kender Ånden under tilnavne som talsmanden, sandheds ånd, freds og forsonings ånd, vores trøstermand, men Helligånden er navnet på Gud, når Gud handler her og nu. Når Gud griber ind i nutiden, møder vi Gud i den person, vi kalder Ånden. Helligånden er Gud, der rækker ud til mennesket!

Gud rækker ud til mennesket

Illustrationen viser den korsfæstede Jesus, der rækker ud til røveren på korset. Vores frelser, Jesus Kristus, er Gud, og midt i dødens virkelighed viser Gud kærlighed til mennesket. Gud rækker også ud til os. Når det sker, kalder vi det Helligåndens nærvær. Helligånden er Gud, der handler her og nu i vores tid og verden.

Fællesskab – selvstændighed?

»Vi kan let få øje på en række problemer, når vi siger ›kirken‹ eller ›menigheden‹. Vi tænker på vores egen derhjemme eller fællesskabet i baptistkirken – og der er ingen grænser for, hvor skævt og problemfyldt, det ser ud! Lad os begynde et andet sted!« Sådan indledte Bent Hylleberg sin velkomst til temadagen om fællesskabet af menigheder i BaptistKirken.

[2]

[1]

[3]

[4]

[5]

[≡] Hanne Kiel

[📷] Bente og Svend Eli Jensen

Dernæst definerede Bent Hylleberg kirken i lyset af den treenige Gud som ›Guds folk‹, ›Jesus Kristus' legeme‹ og ›Heligåndens fællesskab‹. Den kirke er til for at pege på Guds trofasthed, at bringe Guds rige i spil og at vise Guds ønsker om fællesskaber, hvor kærlighed, ret og fred får konkret krop og form.

Den levende Guds kirke¹

I dag er Henrik Søndergaard og Henrik Holmgaard baptistpræster, men begge

kommer fra en anden kirkelig baggrund. De viste os vores kirkelige familie og pegede på grunde til glæde og til bekymring.

Henrik Søndergaard kaldte baptister for tilbagelænedede og spurgte, hvor vidt vi kan favne og stadig kalde os baptister? Han var også forbløffet over, at vi selv i etiske og teologiske debatter hellere argumenterer psykologisk end bibelsk.

Henrik Holmgaard oplevede BaptistKirken som en dysfunktionel familie præget af brudte relationer mellem menigheder og enkeltpersoner. Derfor vurderer han, at den eneste vej frem går gennem forsoning mellem mennesker og menigheder.

» Selvstændighed kan føre til uenighed indenfor fællesskabet. «

1) 1. Timotheus-brev kap. 3, vers 15

Begge pegede på, at kirken ikke er »vores kirke«, men Guds kirke, og vi er kaldet til efterfølgelse af Jesus. Ikke til medlemskab

af en organisation, men til et liv i det fællesskab, hvor Kristus er hoved, og kroppen udgøres af dem, der tror på Jesus Kristus.

Et internationalt perspektiv
Emmanuel Cinzah lærte os, at den baptistiske tradition i Burma knytter kirkebegrebet til enheden af præst, menighed og bygning. BaptistKirken skal være en kirke med fokus på mission og

evangelisation. Som medlem af et kirkesamfund må menigheden aldrig opfatte sig selv som gæst eller deltager, men altid som medlem eller vært. Et program, hvor hvert enkelt medlem årligt fornyer sin forpligtelse, kan være med til at skabe levende og inspirerende menigheder.

Konfliktløsning gennem samtale

Jacob Broholm Møller viste os, at løsningen af de første menigheders uenighed om kravene til medlemmer er model for konfliktløsning gennem samtale. Parterne fremlægger deres synspunkter, lytter til hinanden og når frem til en enig holdning baseret på læsning af Skriften. I et fælles brev til menighederne skriver man: »Helligånden og vi har besluttet ...«²

» Er BaptistKirken en dysfunktionel familie præget af brudte relationer? «

Værner vi om fællesskabet?

Der er udbredt enighed om, at det frivillige fællesskab mellem menighederne er vigtigt. Udgangspunkt for samtalen må være det fælles. På det grundlag kan vi drøfte uenigheder. Samtalen i kærlighed – til vi forstår hinanden – er vigtig. Selvstændighed kan føre til uenighed indenfor fællesskabet. Det er selvstændighedens pris.

Loyalitet overfor fællesskabets beslutninger er et af demokratiets vilkår – også når man er uenig. Der er frihed til, at menigheder handler modsat fællesskabets beslutning, hvis spørgsmålet er af principiel betydning for menigheden – under forudsætning af, at man har stemt nej og klart tilkendegivet sine synspunkter.

Frivillighed, arrangementer, økonomi, ressourcer hører sammen med fællesskabsfølelse. Mangfoldigheden skal i spil, så vi beriger hinanden – til gavn og glæde for hinanden.

Læs også »Hvordan genopbygger man tillid?« og indlæg fra temadagen på www.baptist.dk.

Hvem er hvem?

Bent Hylleberg [1], formand for BaptistKirken i Danmark. Tidligere præst og leder af BaptistKirkens teologiske uddannelse

Henrik Søndergaard [2] kommer fra Folkekirken og er præst i Odense

Henrik Holmgaard [3] kommer fra Apostolsk Kirke og er præst i Bethelkirken i Aalborg

Emmanuel Cinzah [4] er præst i Chin Bethel Church, Skjern, og leder af Chin-menighedernes fællesskab i Danmark

Jacob Broholm Møller [5] er præst i Karmelkirken i Aalborg og medlem af Teologisk Forum

Temadag om fællesskabet af menigheder i BaptistKirken

2. april 2016

i Odense Baptistkirke

ca. 75 deltagere

fra 25 menigheder

6. arrangement i »Rum og tid for samtalen«,

se www.baptistkirken.dk

2) Se fx Apostlenes Gerninger kap. 15 og Galaterbrevet kap. 2

Vi må lære af hinanden

Verden og livet er mangfoldigt. Det har Kanny Kruse oplevet hele sit liv, og for hende viser det Guds mangfoldighed. Det har bevirket kald til rummelighed og nysgerrighed i forsøget på at tjene Ham og gøre verden til et bedre sted.

[≡] Maria Klarskov

[📧] privat

»Jeg voksede op et meget økumenisk sted, i en lille landsby. Kirkemæssigt var der mange grupper: Missionsforbundet, Indre Mission, Guds Menighed og Apostolsk kirke. Så der var næsten en kirke for hver familie.« Kanny fortæller varmt om sin barndomshjemegn i Nordjylland.

»Det har jo præget hele mit liv, at der var så meget kirkeligt – og forskelligt! Selvom vi var kristne, var vi ikke ens, men vi kunne godt samarbejde. For eksempel tilhørte vi baptistkirken i Pandrup, men jeg har gået i Missionsforbundets søndagsskole, fordi den lå nærmest. Der var nemlig 5 km at cykle til Pandrup. Til gengæld gik dem, der tilhørte Missionsforbundet og som boede i Pandrup i baptisternes søn-

dagsskole. Det var sådan lidt ›byttearbejde«, og det havde vi det godt med.«

»Jeg var 20 år, første gang jeg blev valgt til revisor i Baptistsamfundet. Alle regnskaber under Baptistsamfundet hørte med: Spejderkorps, Kvindeforbund, Søndagsskole, Junior/Ungdomsforbund, Afholdsmission og selvfølgelig Hovedkassen. Så jeg prøvede det hele; det var spændende arbejde.

Senere reviderede jeg også for Baptisternes Skoler i Tølløse, og det var en helt anden vinkel på kristenlivet. Jeg oplevede det som mere folkeligt, end når vi mødtes i Baptistkirken. Det har også været med til at præge mig. Det var meget forskelligt perspektiv, men det handlede alt sammen om liv.«

Oplevede du Gud forskelligt i de to sammenhænge?

»Nej, det gjorde jeg egentlig ikke. Men jeg oplevede, at Gud er stor. At Han ikke kun hører hjemme i en kirke men også derude, hvor livet leves.«

Har det perspektiv præget dit liv?

»Ja, det synes jeg, det har. Det er jo også det, jeg er opdraget med. Livet i mit hjem var mangfoldigt. Vi havde alle mulige for-

skellige slags mennesker på besøg i mit barndomshjem, både troende og ikke-troende. Der var ›højt til loftet.«

Hvordan tog du det med dig videre, da du blev voksen?

»Jeg tog det med mig på den måde, at jeg ikke gik med skyklapper. Den fristelse tror jeg, man ellers let kan falde for. Især når man er ung, for så er ens idealer jo høje, og man mener, at man har ret i alt.« Kanny griner. »Der synes jeg, at jeg har kunnet få lidt bredere horisont.«

I Kanny's fortælling om sit eget liv aner man hurtigt, at hun er en kvinde med humoristisk sans, også når det handler om hende selv.

»Sidst i 60'erne flyttede jeg til Nykøbing F., og her var en kvindekreds, hvor nogle vist mente, jeg burde komme. Men det var eftermiddagsmøder, og med mit job kunne det ikke passes ind. Jeg syntes nok også, at »... alle de gamle koner, dem gider man da ikke sidde og kigge på ...!« Men når jeg tænker på det nu, så var de jo slet ikke så gamle, som jeg mente. De havde nok også en erfaring, som rakte ud over min ›alvidenhed.«

» Det bedste, vi kan gøre, er at lære af vores oplevelser. «

» Som ung er ens idealer høje, og man mener at have ret i alt. «

God tid

Det var først, da Kanny gik på efterløn, at kvindearbejdet fik en større plads i hendes liv. »Man skal jo bare sige ét ord om, at man har god tid, så har man ikke god tid længere.«

»Da jeg blev spurgt om at blive formand for Danmarks Økumeniske Kvindekommité, måtte jeg lige have lidt betænkningstid, for jeg havde ikke været med i arbejdet før, men jeg tænkte, at det jo aldrig kan gå værre end galt. Så derefter sagde jeg ja.«

Kanny fortæller om arbejdet i Økumenisk Kvindekommité som en spændende tid med oplevelser af samhørighed på tværs af konfessioner og nationaliteter, hvor hun rejste en del til store konferencer i mange lande.

Guds kærlighed forener

Også årene i Baptisternes Kvindenetværk medførte internationalt arbejde. Men den historie, som umiddelbart står stærkest, er fra længe før, Kanny kom ind i det.

»Efter krigen var der meget had, kan man godt sige, mellem de forskellige lande. Der havde jo været soldater på begge sider, og de havde bekæmpet hinanden, så der var mange sår, som skulle heles. I 1948 mødtes nogle baptistkvinder på tværs af nationer for at planlægge en europæisk konference, men det endte simpelt hen i stort skænderi, og de blev faktisk enige om, at de måtte gå hver til sit.«

Kanny bliver lidt stille. »Men så var der en amerikansk kvinde, som sagde, at inden de gik hver til sit, skulle alle deltagere

rejse sig og sammen citere Johannes 3,16. Det blev vendepunktet. Så var det, at det gik op for dem, at de ikke skulle fokusere på uenigheder og stridigheder, men på at være ét. Og det, synes jeg, er så smukt.«

På tværs af forskellighed

Kanny har med Kvindenetværket flere gange været i Letland og Burundi. Her har hun fået mange personlige oplevelser om, hvor forskelligt vi lever og ser på ting. »Samarbejde og samvær på tværs af forskellighed er med til, at vi kan gøre tingene bedre. Der er da somme tider, jeg tænker »...hvis bare jeg havde vidst det, jeg ved i dag, så ...«, men man gør det jo så godt, man kan. Det bedste, vi kan gøre, er at lære af vores oplevelser.«

Kanny Kruse

- Født 1937 i Kås
- Gift 1967 og flyttede til Nykøbing F.
- Mor til to
- Uddannet revisor, reg.
- 1961-1967 og 1985-2001 revisor for Baptistkirken
- 1982-1986 medlem af missionskomiteen
- 2003-2009 formand for Danmarks Økumeniske Kvindekommité og kasserer 2009-2011
- 2005-2013 kasserer for Baptisternes Kvindenetværk
- Fra 2007 medtilrettelægger af Sommerhøjskolen i Rebild

En aktiv Helligånd

Jeg voksede op i en lille menighed, hvor jeg ikke husker, at vi talte om Helligånden overhovedet. De første næsten 40 år af mit liv, var Helligånden ikke tilstedeværende i mit liv.

[≡] Af Lone Møller-Hansen

[☑] Gitte Elleby Jørgensen

Det gik for alvor op for mig, da jeg var i midten af 30'erne og deltog i et voksenpædagogisk grundkursus. Jeg ville undervise om baptisterne, og da jeg havde skrevet tavlen fuld, var der én, der spurgte, om forskellen på baptister og andre kristne var, at vi ikke troede på Helligånden ...

Gud i tre farver

Mens jeg læste på seminariet, blev jeg introduceret for Christian Schwarz¹ og hans teori om Den treenige Gud i tre farver: Grøn for Skaberen, rød for Jesus og blå for Helligånden. Her blev det helt synligt, at jeg havde brug for at få balance mellem Guds tre personer i mit liv. Jeg havde en klar overvægt af Gud Skaber, grøn – måske fordi jeg er spejder.

» Siden da har Helligånden fået lov til at røre mig mere og mere. «

Vejledning og nærvær

Siden da har Helligånden fået lov til at røre mig mere og mere. Jeg oplever, at Han vejleder mig – gennem erfaring af Guds nærvær, enkelte gange meget stærkt. Jeg har grædt, så min sidemand i kirken ikke anede, hvad han skulle stille op med mig. Jeg har modtaget skriftsteder, som har været bekræftelse på min livsvej og som har givet vished i hjertet omkring beslutninger. Var de rigtige, fik jeg fred.

At åbne sig for Gud

Vi har alle forskellige måder at kommunikere med Gud. Jeg er et følelsesmenneske, hvor andre er fx visuelle og kan se billeder. Eller drømme. Jeg erfarer Gud som en følelse, i tanker, som former sig i mit indre. Sådan får jeg også inspiration til mine prædikener.

Jeg tror, det handler om at åbne sig for

Gud. Jeg har givetvis fået Helligånden som gave, da jeg blev døbt som 14-årig, men hvis ingen lærer os, at Helligånden skal have plads, og hvordan Han kommunikerer, så er det ikke sikkert, at vi opdager, at Han bor i os. Jeg ønsker at blive vejledt af Gud og at opleve Guds nærvær i mit liv. Og det forventer jeg, at Helligånden giver mig, når jeg er åben for Ham.

1) Tysk teolog tilknyttet »Naturlig kirkevækst«

Så nemt er det at gøre noget

›Hvor skal vi få mad til så mange?‹, spurgte disciplene Jesus, da de stod overfor en sulten folkemængde på flere tusinde langt ude i ørkenen. Det er let at blive grebet af frygt og modløshed, når vi står overfor uoverkommelige opgaver.

» I enhver flygtning gemmer sig et menneske, der er elsket af Gud. «

[≡] Hans Henrik Lund, daglig leder i Kirkernes Integrations Tjeneste, KIT.

[□] KIT

Både politikere og befolkninger i Europa oplever, at vi står overfor store opgaver. Hver dag fyldes medierne med historier om krig, terror og flygtninge, som er på vej til os. Det er menneskeligt forståeligt at blive bange, men med Guds hjælp kan vi vise kærlighed og barmhjertighed. I enhver flygtning gemmer sig et menneske, der er elsket af Gud. Til os siger Jesus: »Frygt ikke!»

Til Europa kom der i 2015 rekordmange – 1,4 mio. flygtninge. Det forventes at fortsætte i 2016. Til Danmark kom over 25.000, som er bosat i asylcentre og i kommunerne. I EU er det ikke lykkedes at finde fælles løsninger på situationen. Det efterlader mange i en usikker tilværelse. Vi får i KIT mange henvendelser fra kirker og personer, der spørger, hvordan man kan hjælpe til.

»Jeg har fem brød og to fisk. Kan I bruge det til noget?«, sagde den ukendte dreng, og ved at tage det skridt skete miraklet. Mange tusinder fik mad den dag. Ofte er det ved at bruge de få ting, vi allerede har, at situationer forandrer sig.

Jeg vil pege på nogle enkle initiativer:

Mødested i kirken

De fleste af vore kirker har lokaler, som ikke bruges i løbet af ugen. Meget enkelt kan disse lokaler omdannes til en lille café, hvor flygtninge og andre kan komme i løbet af ugen og få kaffe, nogen at tale med, lidt

hjælp til brevlæsning, lægebesøg, osv. Måske kan nogle blive bedre til dansk.

I kan som kirke henvende jer til kommunen og sige, at I vil stille lokaler til rådighed. Man kan også kontakte KIT eller andre lokale organisationer og indgå et samarbejde. Vi har på nuværende tidspunkt kendskab til over 20 kirker i Danmark, som er i gang med dette.

Venskabsfamilie

Man kan også melde sig som venskabsfamilie og mødes med en flygtning eller en flygtningefamilie hver eller hver anden uge. Som enkeltperson kan man støtte med daglige gøremål, indkøb, gode råd, brevlæsning og forklaringer om lokalsamfundet og vores traditioner.

På sommerlejr

Hvis I allerede har kendskab til flygtninge eller andre nydanskere i jeres lokale område, er det muligt at få støtte fra KIT, så de kan inviteres med på enten sommerstævnet på Lindensborg eller en anden lejr. Hvis menigheden har mod på at arrangere sin egen lejr, er det også muligt at få midler til dette.

» Som udgangspunkt vil vi i KIT opfordre til, at man tager sig af alle uanset deres religiøse baggrund. «

Brug kirken missionalt

Den største gruppe flygtninge kommer fra Syrien og dernæst Eritrea samt Iran og Afghanistan, men der kommer også FN kvoteflygtninge fra fx Rwanda og DR Congo. Som udgangspunkt vil vi i KIT opfordre til, at man tager sig af alle uanset deres religiøse baggrund. Vis først og fremmest gæstfrihed og mød de basale behov for venskab, som en fremmed har.

Af dem, der kommer fra Eritrea, har 95% en kristen ortodoks baggrund. Mange af disse grupper vil meget gerne låne en kirke, hvor de kan holde ortodoks gudstjeneste. FN kvoteflygtninge fra Afrika har næsten altid en kristen baggrund. Inviter dem indenfor. Dem fra Iran og Afghanistan er meget spørgende om den kristne tro. Den store gruppe fra Syrien, hvoraf de fleste har en muslimsk baggrund, er glade for fællesskabet med kristne. Det kender de fra hjemlandet.

Penge og tøj

Det er muligt at give penge til et projekt i en nabokirke eller at donere tøj eller møbler til en flygtningefamilie. Tag kontakt med lokale foreninger, som hjælper flygtninge.

Bøn

Da Jesus velsignede de fem brød og de to fisk, blev der mad nok til alle.¹ Jeg vil opfordre alle til at bede for den store udfordring i modtagelsen af mange flygtninge. Bed om kraft og styrke til dem, der hjælper og dem, der modtager. Vi kan alle være med!

1) Se Johannes Evangeliet kap. 6, vers 1-15

Hvordan ser din tro ud?

» Vi blander ikke de tre ansigter
sammen, og vi adskiller heller ikke
Guds ene kærligheds hjerte. «

Vi tror på en treenig Gud. Vi tror, at Gud er én, og Gud er tre. Gud er én i sit væsen, i sin natur, fx er Guds kærlighed én. Det er Guds natur at elske os og blive ved at elske os til det sidste. Intet kan få Gud til at holde op med at elske os, for det er selve Guds natur. Samtidig er Gud tre selvstændige personer: Faderen, Sønnen (Jesus) og Helligånden, der er knyttet sammen af den ene kærlige natur.

[≡] Poul Asger Beck

[📷] Unsplash, Kim Daniel

Sagt på en anden måde: Den ene sande Gud viser os tre forskellige ansigter. Men bag de tre ansigter banker det ene og samme hjerte – for os – af ren kærlighed. Et gammelt ord fra kirkens første tid siger, at vi ikke sammenblander personerne, og at vi ikke adskiller Guds natur¹. Vi blander ikke de tre ansigter sammen, og vi adskiller heller ikke Guds ene kærligheds hjerte. Uden sammenblanding og uden adskillelse. Sådan kan vi tale sandt om Gud, som er én i natur og dog tre i personer.

Én fælles bekendelse

I løbet af 300-tallet samlede Kirken sig om én bekendelse af Gud den treenige. Man formulerede omhyggeligt en bekendelse,

der byggede på de bibelske skrifter. Før den tid havde hver lokal kirke brugt sin egen bekendelse bl.a. ved dåb. Man spurgte dåbskandidaterne, om de troede sådan og sådan. Men nu satte man sig sammen for at forene alle de forskellige bekendelser – smelte dem sammen til én trosbekendelse. Det tog godt og vel 50 år.

I år 325 mødtes man i byen Nikæa i det nuværende Tyrkiet – ikke langt fra Efesos – og formulerede bekendelsen af troen på Gud som Fader og Søn. Men Helligånden kom ikke med ved den lejlighed. I år 381 mødtes man så igen, nu i Konstantinopel, det nuværende Istanbul, og gjorde arbejdet færdigt ved at bekende »Ånden som Herre og livgiver, der æres og tilbedes tillige med Faderen og Sønnen«. Derfor hedder bekendelsen den nikæno-konstantinopolitanske trosbekendelse. Men vennerne er på fornavn og kalder den blot *Nikænum*.

Nikænum bruges stadig i dag. Den står i Folkekirkens salmebog på indersiden af omslaget bagerst på venstre side. Og i vores salmebog er den gengidtet som en salme, vi kan synges: »Vi tro, vi alle tro på Gud«². Bekendelsen bruges af *alle* kirker i hele verden. Det er en bedrift: At skrive nogle få linjer om Gud, der ikke er blevet afløst af noget bedre de sidste 1600-1700 år!

Livets kilde

Gud er ikke fjern teori eller abstrakt filosofi, men selve Livets kilde, derfor kan Gud

også illustreres på mange måder, som vi møder hver dag midt i livet.

Gud: Fader, Søn og Ånd

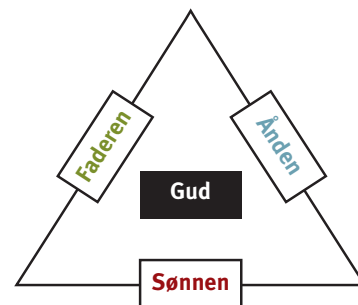
Sådan ser det ud sprogligt. På den ene side den ene Gud; på den anden side af kolon – der her er et specificeringstegn, der viser fremad – de tre personer, der tilsammen »forklarer« Gud, nemlig Fader, Søn og Ånd.

EN = 1 x 1 x 1

Sådan ser det ud med matematiske tegn. Den ene Gud er lig med tre personer. Det er dog stadig én og samme Gud.

En af de ældste illustrationer af Gud stammer fra geometrien. Trekanten er det klassiske symbol på Gud, der er brugt igen og igen i kunstens historie.

Gud er *helle* trekanten i sin kærligheds fylde, og den består af tre selvstændige sider. Vi sammenblander ikke hans personer, og vi adskiller ikke hans kærlige natur. →

1) Athanasius af Alexandria (296-373)

2) Baptisternes salmebog nr. 72

»» *Trekanten er det klassiske symbol på Gud, der er brugt igen og igen i kunstens historie.* ««

→ Hvis vi adskiller de tre personer, har vi bare tre løst flagrende streger uden sammenhæng og indhold.

Sammenblander vi de tre naturer, får vi blot én tyk streg og ikke nogen trekant med plads til fylde og indhold.

De tre streger, personerne, danner til sammen Gud. Én sammenhængende trekant. De tre er dybt forbundne, så når vi ved troen får kontakt, relation, til blot én af siderne i trekanten, får vi samtidig kontakt med de to andre. Også selv om vi måske ikke kender dem så godt endnu. Berører vi blot én side i trekanten, berører vi *hele* trekanten. Troen på én person hos Gud er samtidig berøring af hele Gud.

Gud som én og dog tre

»Herre, gør mit liv til bøn« er en moderne salme, der beskriver Gud netop som én og dog som tre. Det første vers beskriver adgangen, relationen, til Gud gennem bøn, og hvordan det kan forandre vores livshold-

ning – »tømt for krav og tømt for løn«. De tre sidste vers beskriver netop de tre forskellige personer og erfaringen af dem gennem bøn.

Med ønsket om at
vor Herre Jesu Kristi nåde

og

Gud vor Faders kærlighed

og

Helligåndens fælleskab

må være med dig dag for dag, uanset hvordan din tro ser ud.

Poul Asger Beck

- præst i Silkeborg Baptistmenighed
- freelance præst med fokus på åndelig vejledning
- se www.aandeligvejledning.dk
- cand. theol. fra Århus Universitet
- uddannet på Baptistsamfundets Teologiske Seminarium i Tølløse

Herre, gør mit liv til bøn,
tømt for krav og tømt for løn,
fyldt med sandhed, fyldt med ånd.
Fyld med handlekraft min hånd!
Jordens mindste suk og skrig
høres lydt i Himmerig!

Du er nær, min ven, mit værn,
Gud, uendelig og fjern,
nær som hunger og som tørst,
du er sidst, og du er først,
lyset først i verden sat,
lyset i den sidste nat.

Du, den højeste Guds Søn,
ét med mig i angst og bøn.
Ingen vej du kunne se,
da du bad: Guds vilje ske,
da du bad den sidste nat:
Hvorfor har du mig forladt?

Helligånd, Guds åndedræt,
lær du mig at bede ret,
bed for mig, som ikke ved,
hvad der tjener til min fred.
Herre, bær mit suk og skrig
som din bøn til himmerig!

*Johannes Johansen
1989, 1990 og 1994*

Læs også den tilsvarende artikel på www.baptist.dk: »Hvordan ser din tro ud?«
Her uddyber Poul Asger Beck andre aspekter af troen på Gud den treenige.

»
Vores tjeneste
starter med at
rette blikket mod
Gud og suge lys
til os.
«

Der er lys i mørket!

Christoffer Wilki Nielsen, der tidligere har udgivet albums i forskellige projekter, blandt andet under navnene Reflekt og Wilki, er ude med sin lovsang »Du lyser i mørket« på netmediet »Stille Stunder«. Christoffer skriver her om mørke, lys og Guds væsen – inspirationen til denne nye danske lovsang.

[≡] Casper Walsøe Hansen

[□] Private

Hvad handler »Du lyser i mørket« om?

Sangen sætter fokus på Jesus som lys i det mørke, livet somme tider byder os, og hvordan Hans lys skinner gennem vores liv til andre mennesker, når vi retter blikket mod

Ham. Altså både om hvem Han er, men også hvem vi er i Ham.

Hvad er baggrunden for sangen?

Gennem Bibelen associeres og beskrives Gud ofte som lys, og jeg havde lyst til at skabe en sang, der tematisk kredsede om dette billede på Guds væsen.

Samtidig er sangen også skrevet med et ønske om, at vi må genopdage og træde ind i vores funktion som lysbringere til mennesker, der oplever at være tynget af mørket. Her var det særligt fortællingen om, hvordan Moses' ansigt lyste, da han kom ned fra Guds nærvær på Sinai-bjerget, der inspirerede mig. Vores tjeneste starter med at rette blikket mod Gud og suge lys til os.

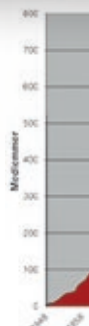
Hvad håber du, folk får ud af den?

Jeg håber, at sangen først og fremmest må inspirere folk til at rette blikket mod Gud og opleve, at de 'stråler af glæde', som Salme 34 udtrykker det. Ligeledes håber jeg, at sangen vil give folk nyt mod til at være lys der, hvor de er i deres hverdag – tale den undertrykte sag, være den ensomme ven og minde næsten om, at Guds lys allerede skinner i deres indre.

Fakta

- Christoffer Wilki Nielsen
- Dansk lovsangsleder og sangskriver
- hører til i Kristuskirken/regen
- Arbejder med uledsagede flygtningebørn for en græsk kristen flygtningeorganisation i Athen, Grækenland.

Hva' skal vi med Ånden?

Hvad skete der i slutningen af 1920'erne, som satte en nedadgående spiral i gang i Baptistkirken på Bornholm? Kan det have at gøre med forholdet til Helligånden?

[≡] Steen Løvgreen,
Baptistkirken Bornholm

[📷] Arkiv

Bornholms Baptistmenighed blev stiftet i 1848. Menigheden voksede i alle årene indtil 1920'erne, hvor den var størst med 786 medlemmer, 128 døbte på ét år og 1.051 deltagere i børne- og ungdomsarbejdet. I alt deltog op imod 2.000 personer i menighedens aktiviteter. Menigheden hav-

de ni kirker og mødesale fordelt over hele øen og drev et intensivt vækkelses- og missionsarbejde, både ud fra egne lokaler og via teltkampagner. To præster, seks faste lægprædikanter, 71 søndagsskolelærere, ungdomsledere, sangkor og hornorkester havde fuld fart på.

Siden 1925 er antallet af medlemmer faldet jævnt til nu at udgøre omkring 195 medlemmer. Af ejendomme er blot kirkebygningen i Rønne og samlingspunktet Holsterodde tilbage. Alt andet er solgt.

»Helligånden giver splid«

Hvad skete der i 20'erne på Bornholm? Der fortælles om en krise i menigheden, som angiveligt havde baggrund i, at et medlem

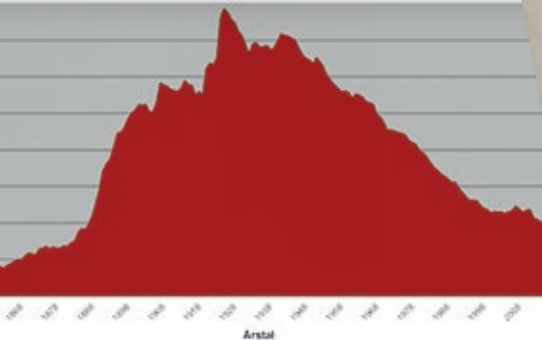
blev grebet af den karismatiske bevægelse, mens hans bror ikke var interesseret i »*det med Helligånden*«. En af følgerne var, at menigheden blev delt i to. I begyndelsen fortsatte den nye menighed med at låne Baptistkirken til sine gudstjenester, men da der opstod stridigheder, fordi menighederne beskyldte hinanden for at stjæle medlemmer fra hinanden, flyttede den nye menighed til andre lokaler.

I tiden efter dette hed det sig i baptistmenigheden, at »*man skal passe på med det der med Helligånd. For det giver splid og ballade i familierne og menigheden*«. Uanset om dette er en af årsagerne til tilbagegangen, er status, at alle nulevende medlemmer af menigheden er vokset op med indtrykket af, at uanset hvad vi gør, bliver vi færre og færre medlemmer. Og det kræver vel ikke nogen stor psykologisk indsigt at konkludere, hvad dette dystre budskab gør ved den enkelte og ved fællesskabet?

Menighedens tilbagegang ligner nok mange andre menigheders udvikling de seneste årtier. Færre og færre mennesker ønsker at forpligte og engagere sig i et kristent fællesskab og missionsarbejde. Og årsagerne er mange. Men lad mig stille et spørgsmål: Som baptister lægger vi vægt

på Guds Ord. Med god grund. Men har vi forsømt at tage Paulus' ord til os, at det »ikke er bogstaven, men Ånden som gør levende«¹?

Helligånden er ikke en selvfølge

Jesus betonedede i dagene op til sin bortgang, at han måtte lide og dø for, at Guds Ånd kan komme til os alle: »For går jeg ikke bort, vil Talsmanden ikke komme til jer; men når jeg går herfra, vil jeg sende ham til jer.«² I sin menneskelige skikkelse var Jesus tilsyneladende begrænset af, at han kun kunne give Helligånden til dem, han personligt stod overfor. For at Guds løfter, om at Han ville udgyde Ånden over alle mennesker, kunne fyldestgøres, måtte Jesus forlade dem.

Ifølge Ny Testamente er Helligånden den del af den treenige Gud, der tager bolig i det enkelte menneske, når det tager imod Jesus Kristus som sin personlige frelser og Herre. Det er Helligånden, som bringer os Guds kraft, Guds tale ind i vores personlige liv, Guds nådegaver, indsigt, kundskab, visdom og ikke mindst kærlighed. Det er Helligånden, som lærer os at bede

» Menighedens tilbagegang ligner nok mange andre menigheders udvikling de seneste årtier. «

og at læse Ordet i den betydning, som Gud ønsker, det skal have i vores personlige liv.

Men Helligånden er ikke en selvfølge i vores liv. Han skal bydes velkommen af den enkelte for at tage bolig hos denne person. Og ikke siden hen begrænses i sin gerning eller sendes bort af personen på grund af forbehold.

Har vi af misforstået hensyn til fred i vo-

res forsamlinger sagt nej til det vigtigste, som Gud har skænket enhver troende, for at vi kan leve det liv fuldt ud, som Han har planlagt for os? Har vi i vores iver efter at holde kirken »ren« hældt barnet ud med badevandet? – Med ønsket om Helligåndens rige nærvær og velsignelse over alle troende.

1) 2 Korintherbrev kap. 3, vers 6

2) Johannes-evangeliet kap. 16, vers 7

Nåde-gaver

– givet til hinanden

Peter Halldorf skal tale om Helligånden tre formiddage på sommerens stævne. Som pinsepræst har han gjort fordybelse i Helligåndens væsen til sin livsopgave. Her giver han en smagsprøve på sin undervisning.

[≡] Peter Halldorf,
oversat af Lone Møller-Hansen

[📷] Private

Kirkefaderen Maximos Bekenderen tegner i 600-tallet en enkel version af såvel menighedens som den enkelte kristnes liv, når han siger, at »kirken er menneske og mennesket er kirke«.

Hans ord er et stik i hjertet på al åndelig individualisme, samtidig med at de antyder, at hvert menneske er en kirke i miniature. Den enkelte repræsenterer hele menneskeheden, og hans eller hendes frelse er forbundet med hele verdens frelse. Vi er templer for Helligånden, som viser sig gennem os. Men det er som en del af kirken, Kristus' legeme, at vi giver Guds liv krop. Ingen kan gøre krav på alene at spejle helheden i Kristus' liv og Åndens gaver. Det gør vi kun sammen.

Som skabt i den treenige Guds billede er

fællesskabet indbygget i menneskets identitet. Vi er fra begyndelsen i et forhold til Gud, men også til vores medmennesker – ja, til hele skabelsen. Vi *bliver* mennesker gennem vores relationer. Synden tærer på menneskets relationer. Når de sønderrives, havner mennesket udenfor sig selv. Bruddet på fællesskabet gør os til fremmede, ikke bare for hinanden, men også for os selv.

Hele verden

Økumeni, på græsk *oikoumenikos*, betyder ordret det, »som vedrører den beboede verden«, dvs »verdensomfattende«. Det umiddelbare tegn på Åndens tilstedeværelse er de mange tungemål, som tales. Det bekræfter, at kirken fra sin fødselsdag er økumenisk. Dens horisont berører hele den beboede verden. Hele menneskeheden. Den taler alle sprog!

Til forskel fra sekten, som er til for de udvalgte og forkynder deres frelse og alle andres fortabelse, er kirken til for hele verden. Den er den nye menneskehed i miniature. Hver gang der fejres nadver, bærer kirken hele verden frem for Gud. Evangeliet gælder alle mennesker – alle som har levet, alle som lever, og alle som vil komme til at leve.

» Vi er fra begyndelsen i et forhold til Gud, men også til vores medmenneske. «

Billederne er fra Nya Slottet i Bjärka Säby i Sverige.

» Kirken som Kristus' krop udtrykker ikke bare menighedens opgave: at kropsliggøre Kristus. Den illustrerer også den kristne tros fælles karakter. «

Kirken som den nye menneskehed var derfor en vision for de første kristne. Den kristne menighed er et tegn på, at Gud i Kristus har forsonet hele verden med sig for at skabe en menneskehed, der i sit indbyrdes fællesskab genspejler treenhedens indre liv. Evangeliet overvinder ikke bare vores fjendskab med Gud, men også fremmedgørelse og rivalisering mellem mennesker. Kirkens liv på jorden er et genskin af livet i himlen. Det er et profetisk fællesskab, som gennem sit liv drager fremtiden til sig. Gennem Helligåndens iboende liv er menigheden det fælleskab, hvor ordet er gået i opfyldelse: »Lider en legemsdel, så lider også alle de andre. Bliver en legemsdel hædret, så glæder også alle de andre sig.«¹

Tungetale er heling

På pinsedagen påbegyndtes den dybe heling af såret i menneskehedens krop. Sprogunderet er det første tegn. Pinsen er begyndelsen på slutningen af den globale sprogforbistring, som har sit ophav i Babel.² Miraklet, da disciplene begynder at tale »andre tungemål med de ord, som Ånden indgav dem«³ var, at de pludselig blev forståelige, ikke uforståelige! Al splittelse →

1) 1. Korintherbrev kap. 12, vers 26. 2) 1. Mosebog kap. 11, vers 1-9. 3) Apostlenes Gerninger kap. 2, vers 4

er dybest set sproglig. Vi forstår ikke hinanden – vil ikke forstå hinanden.

Tungetalen er helingens tegn; den nye menneskeheds sprog; bekræftelsen på, at Kristus' forsoning er et serum mod den mest dødelige af alle gifte – *tungens*. Et fællesskab formes, hvor man forstår hinanden, allerede inden man kender hinanden. Et fællesskab, som ikke bygger på lighed eller ens holdninger, køn eller klasse, race eller parti, men på Åndens enhed gennem frendens bånd. De, som aldrig af naturlige årsager ville have søgt hinandens selskab, befinder sig pludselig sammen. De er ét hjerte og én sjæl. De udgør én menneskehed. En ny ånd har taget bolig i deres bryst, en kærlighed er indgydt i deres hjerter.

En fælles erfaring

Apostlen Paulus – erfaringens vigtigste teolog i den unge kirke – fremhæver kraftfuldt det fælles træk ved den kristnes åndelige erfaringer. For Paulus er erfaringen af Ånden lige så vigtig som troen – og denne erfaring er altid *fælles*. Åndelighed reduceret til privatreligiositet er en selvmodsigelse i kristen tankegang; en fremmed fugl i den unge kirkes verden. At tilhøre Kristus er at tilhøre hans legeme, som er menigheden. »Med en og samme Ånd er vi alle døbt til

at høre til en og samme krop«⁴. Tydeligere kan det ikke siges: At blive fyldt af Helligånden delagtiggør mig i Guds liv, men også i andre menneskers liv. Jeg bliver en del af et »Helligåndens fællesskab«⁵. Den fælles erfaring af Ånden er grundlaget for al kristen enhed. Eller omvendt: Uden erfaringen af Ånden er alle forsøg på at opnå kristen enhed forgæves.

Når de kristne på pinsedagen fremtræder som én krop, har de været sammen om en fælles oplevelse: Helligånden blev givet til hver og en, som om Ånden alene var til ham eller hende. Men det personlige træk i pinsens erfaring gør den ikke til noget privat. Her fødes et nyt fællesskab. Ordene om »én ånd« og »ét legeme«⁶ er gået i opfyldelse.

Den kristne menighed er et fællesskab, hvor vi alle er nådegaver – *charismata* – givet til hinanden.

Peter Halldorf

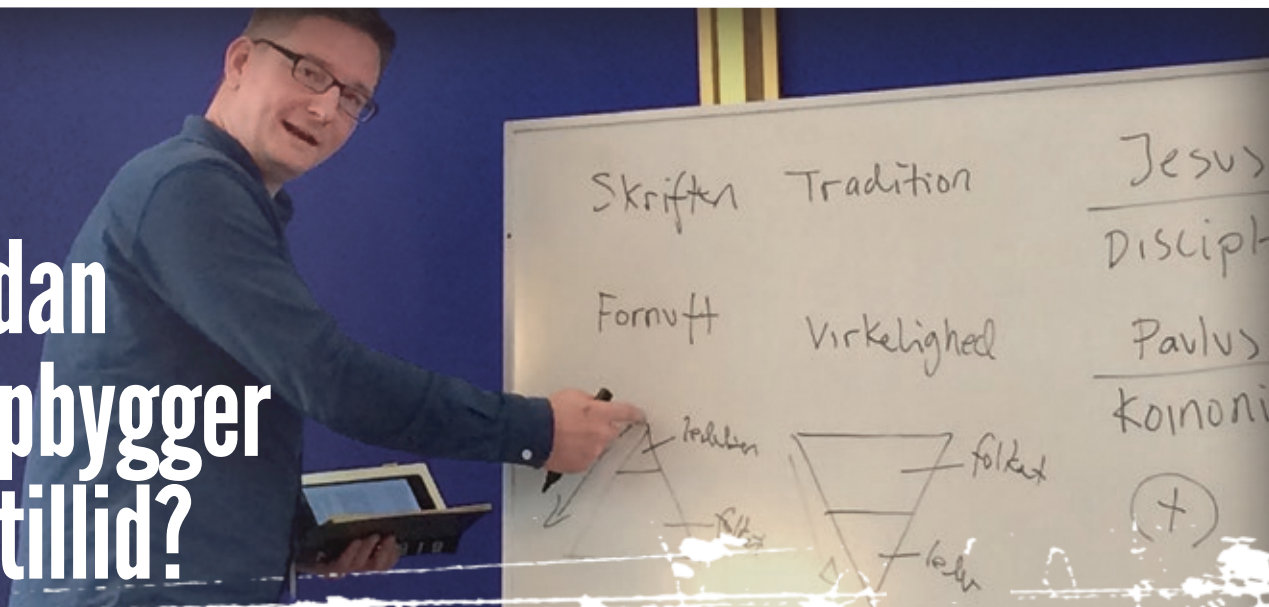
- en af hovedtalerne ved årets sommerstævne i Lindenberg
- tilhører pinsekirken i Sverige
- er præst, forfatter og leder af det nordiske økumeniske fællesskab i Bjärka Säby.

4) 1. Korinther-brev kap. 12, vers 13

5) 2. Korinther-brev kap. 13, vers 13a

6) Efeser-brevet kap. 4, vers 3

Hvordan genopbygger man tillid?

Henrik Holmgaard, præst i Bethelkirken i Aalborg, mener, at der er brug for at genopbygge tilliden til hinanden i BaptistKirken.

Følgende er uddrag fra hans oplæg på temadagen d. 2. april:

[≡] Henrik Holmgaard/
Lone Møller-Hansen

[☐] Svend Eli Jensen

Min første erfaring af at være på Landskonference i BaptistKirken var, da jeg dumpede lige ned i den afsluttende del af debatten om vielse af to af samme køn.

Jeg vil sammenligne det med første gang, man er med kæresten hjemme ved familien – og lige pludselig ser man noget andet end det billede, man havde fået fra fotografier.

Fornemmelsen af at komme ind i en

dysfunktionel familie og opleve den dårlige stemning rundt om bordet. Der bliver sagt ting på en måde, hvor bolden skal samles op igen, for at den relation ikke skal brydes.

Nogle talte sammen – men det værste er, at nogle var holdt op med at tale sammen.

Jeg var overrasket over tonen og diskussionen om, hvorvidt man skulle tage offentligt afstand fra hinanden. Både menigheder, præster og kolleger i stedet for et fællesskab i enhed.

Formålet med kirke

Paulus siger, at formålet med kirke ikke er alle vores dagsordener, men at opbygge hinanden. Det er vigtigt, at Jesus Kristus er menighedens hoved.

Jeg tror, at det demokratiske kirkesyn gør, at vi tager afstand fra hinanden. Så en-

der vi med at gå fra en demokratisk kultur til at have et legeme med mange hoveder, der strækker hals for at blive fri af hinanden.

Udfordringen er forsoning

Udfordringen for BaptistKirken er stadig at blive forsonet. Den eneste kapital, vi har at bygge med, er tillid – den skrøbeligste af alle kapitaler.

Jeg kommer fra Apostolsk Kirke, hvor vi har været igennem en forsoningsproces. Det begyndte med et profetisk ord til bevægelsen under en ledersamling.

For dem, som oplever, at forsoning er svært eller uopnåeligt – så er vi ikke længe fra hinanden end en tur forbi korset.

Hvad tænker du om dette? Giv din mening til kende på hjemmesiden www.baptist.dk under debat.

BaptistKirkens arkiv er på vej til Rigsarkivet i Viborg

Mange frivillige har det seneste halve år været samlet for at gennemgå, sortere og pakke BaptistKirkens arkiv ned. Arkivet er et stort privatarkiv, der er over 100 år gammelt.

[☰] Bente Jensen

[📷] Bent Lasse Hansen

*Herover: Hanne Sørensen med nogle af de mange nye arkivkasser
Midten: Halvdelen af »arkivholdet«
Til højre: Karen Nielsen i arkivet*

Hvordan begynder historien om arkivet?

Karen Nielsen, der har været arkivar i snart 40 år, svarer: »Skal vi tilbage til begyndelsen, skriver vi 1897. Da besluttede årskonferencen at oprette en historisk samling for danske baptister. Litteraturkomiteen skulle arbejde videre med projektet, og i 1901 blev de fornødne bevillinger tilvejebragt til anskaffelse af bl.a. et bogskab. Derefter har arkivet udviklet sig. Det har i tidens løb haft for-

skellige adresser: Det begyndte i København, hvor det havde hjemme i Fredskapellet, i Kristuskirken og i Baptisternes hus. Efter det teologiske seminarium blev bygget i Tølløse sidst i 1960'erne, flyttede arkivet hertil«.

Hvad gemmer arkivet på?

»Vi har alt, hvad danske baptister har udgivet gennem årene: Blade og traktater, teologiske og historiske bøger, men også man-

» Kirkehistorikere har flere gange anbefalet, at vi frasiger os råderetten over arkivet og overlader den til Rigsarkivet. «

ge ting, der er ægte arkivalier: Breve, prædikener, billeder, biografier og dagbøger, bånd, stemmeplader og videoer. August Broholm havde tidligt forståelse for at samle materiale af historisk værdi. Han fortæller i et sent brev fra 1932, at det begyndte som lidt af en samlermani, hvor han måtte bruge al sin overtalelseskunst for at få fotos fra folk! Gennem årene tog omfanget til. Vi har store private samlinger fra vores ledere og præster, ligesom mange menigheder løbende har afleveret arkivalier«.

Hvorfor skal arkivet flyttes?

Spørgsmålet stilles til Bent Hylleberg, der flittigt har brugt arkivet: »Det indeholder så meget originalt, velbevaret materiale om landets ældste frikirke, så kirkehistorikere har flere gange anbefalet, at vi frasi-

» Vi har alt, hvad danske baptister har udgivet gennem årene. «

Fakta

- Arkivet har kun haft tre ulønnede medarbejdere gennem 100 år: Valdemar Jørgensen, Willy Andersen og Karen Nielsen.
- Vi skal finde en ny arkivar, da arkivet fortsat samler relevant materiale, der afleveres i Viborg med få års mellemrum
- Flytteudgifterne løber op i ca. 50.000,- kr. Besisningen har skolerne i Tølløse klaret.

ger os råderetten og overlader den til Rigsarkivet mod, at materialet bliver bedre bevaret. Det giver god mening, også fordi vi med tiden kan få de bedste ting digitaliseret. Vi taler altså om en fremtidssikring. Vi har sammen med Allan Lyngs Kjærgaard fra Rigsarkivet planlagt flytningen af de ca. 150 hyldemeter, som vi vurderede var originalt materiale. Vi rettede herefter henvendelse til Hanne Sørensen, Vrå, der med sin erfaring fra lokalarkivet dér har været en uvurderlig hjælp i arbejdet«.

Hvor stort et arbejde er flytningen?

Spørgsmålet stilles til Hanne Sørensen, der svarer: »Kæmpestort! Pakningen vil tage fem uger for 10-12 medarbejdere. Vi pakker det, der skal til Viborg i syrefri æsker og kufferter. Efter de fire første uger er der pakket knap 700 arkivæsker til Rigsarkivet og ca. 80 arkivæsker, der skal blive i Tølløse. I de sidstnævnte er der materiale, som Det kongelige Bibliotek har i forvejen. Sekretariatets arkiv følger med til Viborg. Vores samling af gode billeder er også blevet digitaliseret. Arbejdet har været spændende. Vi har et dygtigt team med forskellige kompetencer. Og det har været sjovt at »falde

over gamle billeder og optegnelser, hvor der er blevet fortalt historier og muntre episoder fra gamle dage!«

Hvordan kan materialet bruges?

Når arkivalierne er afleveret i Viborg og registreret dér, kan de udlånes til brug på Rigsarkivets læsesale i Viborg, Odense og København. Man skal bestille arkivalierne via Rigsarkivets arkivdatabase *Daisy*. Der findes anvisning i brugen af *Daisy* på Rigsarkivets hjemmeside. Arkivalierne kan primært bruges til historie- og forskningsprojekter. Er man slægtsforsker, er der mange oplysninger at hente, især fra protokollerne.

Se, noget nyt bliver til

[≡] Marianne Birkebo og
Ole Lundegaard

[🗨️] Ole Lundegaard, Kurt
Bøgsted og Leif Christensen

I Korskirken har I besluttet at rive den gamle kirke ned og bygge en ny. Hvad fik jer til at træffe den beslutning?

Vores rammer har i flere år været for små og utidssvarende til nogle af de aktiviteter, vi havde lyst til at lave f.eks. caféguds-tjenester og ugentlige fællesspisninger. Desuden har adgangsforholdene været besværlige for børn og folk med gangbesvær.

Vi fik tilbud på at bygge den eksisterende kirke ud, men fandt efter mange overvejelser og beregninger ud af, at det var billi-

gere og på lang sigt det mest fornuftige at bygge en helt ny kirke.

Det har været en lang proces, hvordan har det påvirket menigheden?

Vi startede faktisk denne proces for cirka 11 år siden, og det har været hårdt i så mange år at være midt i et vadested. Da det rette projekt endelig var på banen, og beslutningen blev taget med et stort flertal, så kunne det kun gå for langsomt – og det gjorde det desværre også. Kommunen ville pludselig lave ny lokalplan, så det hele blev yderligere udsat et år. Men selvom der har været mange bump på vejen, har vi stået sammen, og den ekstra tid gav os mulighed for at samle flere penge ind, så vi skal ud at

låne mindre. Og så har vi brugt tiden på at istandsætte vores aktivitetshus, »44«, der også trængte til en kærlig hånd.

Hvad vil I med den nye bygning – hvad håber I at kunne, som I ikke kan i dag?

Vi får en multifunktionel og fleksibel bygning, hvor der er plads til mange typer af store og små fællesskaber. Ikke bare en kirkesal med nogle ekstrarum, men et fleksibelt hus, hvor der er mange nye muligheder for at mødes og invitere nye ind og med i fællesskabet. Et sted, der er mere åbent mod byen og kvarteret, kirken ligger i. Overfor er der i slutningen af 2015 åbnet et stort shoppingcenter, som har givet os en ny synlighed på den ellers travle Herlev Hovedgade.

» Nu, hvor det hele er i gang,
er opbakningen god. «

Fra venstre mod højre:

- *Prospekt af den nye kirkebygning.*
- *Sidste gudstjeneste i den gamle kirke.*
- *Facaden ryger.*
- *Sten der skal genbruges i den nye kirke bankes ud.*

Hvor mødes I, mens I ingen bygning har?

Vi har en base i »44«, hvor vi holder en del af vores gudstjenester. Vi holder gudstjenester i vores hjem, og vi låner vores nabo-kirke, Præstebro kirke, en gang om måneden. Vi samarbejder med Lyngby Baptistkirke, som vi også besøger nogle søndage. Vi vil bruge tiden konstruktivt og afprøve nye gudstjenestetyper.

» Vi skal ikke kun bygge kirkebygning, men en menighed. «

Hvordan med økonomien?

Ja, det er dyrt at bygge ny kirke! Vi solgte for nogle år siden Broholmkirken, og derudover har menigheden ydet meget flot, så vi i de senere år har kunnet lægge mange penge til side til byggeriet og istandsættelsen af »44«. Vi kommer dog ikke uden om også at skulle låne penge hos realkreditselskaber, men vi kommer til at spare penge ved at få en kirke, der er billigere i drift end den tidligere, og derfor ser det ud til, at vores økonomi kommer til at hænge fint sammen.

Har I som menighed en vision?

Den er meget enkel og nem at huske – nemlig et kompas. Ligesom pilen i et kompas altid peger nord-syd, peger det kristne kompas altid på, at vi skal elske Gud og vi skal elske vores næste som os selv. Vi skal ikke kun bygge kirkebyg-

ning, men en menighed, hvor de to ting er i fokus. Vi vil i fremtiden fokusere endnu mere på disse to punkter som ledetråd i vores arbejde.

Vi er en menighed, hvor medlemmerne bor meget spredt. Det er ikke realistisk for mange medlemmer at køre til kirken flere gange i løbet af en uge. Derfor fokuserer vi meget på søndagen, som den dag, vi søger at samles til gudstjenester og med den nye kirke, hvor vi endelig får et stort, moderne industrikøkken, glæder vi os til at få en dag om ugen, hvor forhåbentligt mange fra menigheden kan samles til spisning, bøn, møder, kor osv.

Hvornår kan I tage den nye kirke i brug?

Hvis alt går efter planen, er det meningen, at den ny kirke indvies til jul.

Ånd fra himlen, kom med nåde ...

Således begynder en af vore gamle salmer med melodi fra Beethovens 9. symfoni. Og i slutverset lyder det »Kom til gamle, kom til unge i din kraft og herlighed«. Men forstås og opleves Helligånden af mennesker i dag?

[≡] Bente Jensen

[📷] Privatfotos samt Flickr

Tove Bager er 92 år og blev døbt som 23 årig, Baptistkirken Nørresundby-Vodskov

– Jeg har altid været klar over treenigheden. Helligånden hørte med, men jeg havde ikke rigtig noget forhold til det, før jeg fik en Helligåndsoplevelse. Det var til en almindelig søndagsgudstjeneste, troede jeg, hvor talerens ord ramte mig. Jeg syntes, det var så godt, så personligt. Der blev kaldt til forbøn, men jeg forsøgte at liste ud i køkkenet. Taleren så det, kaldte på mig og sagde: »Jeg vil gerne tale med dig. Min prædiken i dag var til dig med et budskab fra Gud!»

– Han sagde også, jeg skulle ikke tro, jeg var mindre værd end andre. Hvordan kunne han sige sådan til mig? Benene var som gele. Jeg har nok været søgende uden at tænke nærmere over det, for jeg kan huske, jeg tænkte, vi tager op til kirken, vi har kage med osv., vi gør det, og vi gør det,

» Taleren kaldte på mig og sagde: »Jeg vil gerne tale med dig. Min prædiken i dag var til dig med et budskab fra Gud.«

men vores naboer kan ikke mærke, vi er kristne. Det førte ikke til mere. Jeg syntes, det skulle give vækst.

Har Helligånden været en del af dit liv lige siden?

– Efter den oplevelse læste jeg meget om Helligånden. Det var en tid med megen eftertanke. Men ja, Helligånden er blevet hos mig, og det er en gave, Gud har givet mig. Når jeg hører noget i kirken, som rammer mig – en tekst, en forkyndelse eller en salme – så kan jeg få lyst til at rejse mig og sige »Halleluja«, men det gør jeg ikke! Det vil der nok ikke være forståelse for som i min ungdom, hvor mange aflagde vidnesbyrd. Men det kan være, det kommer. Der er sket en forandring i gudstjenesterne. Nu er der igen nogle, der giver vidnesbyrd, der er forbøn m.m. Det var der ikke før. Gudstjenesten er friere og nemmere.

Hanna Ringgaard er 56 år og blev døbt som 13 årig, Holstebro Baptistkirke

– Vi havde en dejlig stor ungdomsforening i Brande. Vores fællesmøder med Pinsekirken var i slut-70'erne præget af Helligåndens virke, og hvis vi ikke var fyldt med Helligånden, blev der bedt for os. Det skete også for mig, og derefter var det umuligt at holde glæden inde. Jeg synes jo, jeg fløj på en lyserød sky. Helligånden blev min følgesvend. Det gjorde, at det ikke var svært at være kristen. Jeg oplevede virkelig en forvandling i mit liv.

– I dag er Helligånden min hjælper og vejleder, der hjælper mig til at tro og til at forstå Guds fantastiske skaberværk og hans kærlighed til mig. Jeg kan føle mig tryk. Han fylder mig med mod, og jeg ved, jeg ikke går alene ud i hverdagen. I vores gudstjeneste har vi en dejlig lovsang, der fylder →

» I dag er Helligånden min hjælper og vejleder, der hjælper mig til at tro og til at forstå Guds fantastiske skaberværk og hans store kærlighed til mig. «

Sarah Würtz er 25 år gammel og blev døbt som 20 årig, Bethelkirken Aalborg

– Jeg ser Helligånden som en gave, der blev givet til os mennesker. Det er vigtigt at opfatte det som naturligt, ellers ender vi som »helligåndsforskrækkede« mennesker, der frygter noget, som egentlig fra Guds side var en gave. Jeg opfatter Helligånden som en hjælper, en inspirationskilde og en vejleder. Jeg tror på, at Helligånden er til stede hos hver eneste kristen.

Har Helligånden daglig betydning i dit liv – og på hvilken måde?

– Jeg tror, at Helligånden dagligt går med mig igennem glædesfyldte såvel som smertefulde dage. Jeg tror, at Helligånden kan være med til at minde mig om bestemte ting til rette tid og lede mig ad rette – og måske nye? – veje.

– Det er vigtigt, at der ikke bliver knyttet begreber som magt og manipulation til Helligånden. Paulus beskriver i Galaterbrevet, at Helligånden modtages som en gave ved tro, og derfor har vi ikke noget at rose os af eller være stolte over, men burde derimod være taknemlige og bruge gaven til at tjene og være noget for hinanden og vores verden.

– Jeg har oplevet, at jeg konkret har mærket en tilskyndelse til at gøre noget specielt for et bestemt menneske, eller minde nogen om noget, men egentlig mærker jeg grundlæggende Helligånden som en form for samvittighed, der minder mig om, hvad der er ret. Jeg blev inspireret af Francis Chan¹, der har sagt: »Jeg ønsker ikke, at mit liv skal være muligt at forklare uden Helligånden. Jeg ønsker, mennesker skal kigge på mit liv og vide, at sådan kunne jeg ikke leve i egen kraft. Jeg ønsker at leve således, at Han kan bryde igennem – og bryder Han ikke igennem, er jeg på den.«

Mange har svært ved at forstå Helligånden. Mener du, det har ændret sig?

– Som kristne har vi let ved at forstå Gud som Far og som skaber. Jesus udfylder rollen som frelser, og hans værk på korset er det helt centrale i troen, men Helligånden kan hurtigt blive glemt eller negligeret, fordi det er svært at forstå og forholde sig til. Det er rigtigt ærgerligt, for Helligånden er måske lige netop dét nærvær, vi af og til går og længes efter.

1) Amerikansk præst og missionær

Gå en tur sammen med Simon Peter

Ådalen Retrætecenter vest for Randers udgjorde i år rammen for tre dages intensivt samvær, undervisning og fordybelse for 24 baptistpræster. Her mødtes vi i smukke omgivelser, hvor der var ophængt en mængde kors og engle, lavet af drivtømmer, sten og glas.

[≡] Bente Højris

[□] Kasper Klarskov

Tematet var »Kald og identitet«. Lederen af retrætecenteret, Johannes Pedersen, fortalte sin historie om bl.a. udbrændthed – en historie som jeg og mange af mine kollegaer selv bærer på! Han underviste om »tårernes gave« og opmuntrede os til at gå en tur sammen med Simon Peter – ud fra teksten om Jesus, der – efter Peters svigt og fornægtelse – tager imod Peter og fornyer hans tjeneste. Vores tjeneste er en relation mere end en position eller funktion. Vi inviteres til at møde én, vi holder af, og som holder af os!

Brudthed – og opstandelse

Henrik Holmgaard beskrev, hvordan han som 'ny' i BaptistKirken på nogle måder har oplevet vores kirkesamfund som en dysfunktionel familie, hvor samtalen mellem nogle er hørt op. Samme brudthed finder vi i beretningerne om fx Kain og Abel samt Josef og hans brødre. Eftertiden arver altid vores historie! At kunne bevare samtalen er et vidnesbyrd for verden om en enhed, der er større end os selv og vores holdning. Der blev også nævnt, at vi skal se alt det, som Gud har givet os. Vi skal glæde

os over og forkynde Kristus som den opstandne iblandt os! Det er vigtigere end det, der skiller os! Vi mættes ikke af, hvad vi gør for Gud, men hvad Gud gør for os!

Der blev også tid til at dele nye salmer og kendte salmer på nye

melodier.

Dele, hvad vi finder inspiration i hver

især, så vi bruger vore netværk til at styrke vores tjeneste for menighederne.

» Eftertiden arver altid vores historie! «

Døbt

Baptistkirken Bornholm

10.04.2016: *Sunday Mang*, f. 09.07.2000

Hjørring

20.03.2016: *Belinda Højris Geertsen*, f. 28.10.2001

Odense

10.04.2016: *Rebecca Jilha Njri*, f. 01.06.2002

Optaget

Brovst

28.02.2016: *Inge Schult Hansen*, f. 08.02.1951, døbt 11.03.1951

28.02.2016: *Arne Hansen*, f. 05.03.1949, døbt 01.05.1949

Lolland

14.04.2016: *Angela Lisieux Hansen*, f. 21.06.1956, døbt 12.07.1994

Døde

Korskirken, Herlev

Erik Julin Andersen, født 17.09.1929, døbt i Holbæk 05.03.1944, døde 13.10.2015

Hjørring

Hardy Ibsen, født 22.06.1940, døbt i Hjørring 16.11.2008, døde 29.03.2016

Ingstrup

Anna Haslund Thomsen, født Nielsen, født 18.05.1923, døbt i Ingstrup 23.05.1937, døde 26.02.2016

Kristuskirken, Kbh.

Sven Toldam, født 31.12.1924, døbt i Kristuskirken, Kbh. 17.12.1939, døde 22.04.2016

Østervrå Frikirke

Ingeborg Kaspersen f. Nielsen, født 04.06.1925, døbt i Sindal 25.12.1939, døde 28.02.2016

Baptister – og Helligånden

Med afsæt i egne erfaringer og dem, han har mødt, deler tidligere generalsekretær Ole Jørgensen her sin forståelse af Helligånden med os, men han foregiver ikke at give en udtømmende forklaring på, hvem Helligånden er, eller hvordan Han virker.

[≡] Ole Jørgensen

[📷] Flickr

Da den kristne menighed blev dannet pinedag, bevirkede Helligånden, at ordet stak dem i hjertet, så de spurgte, hvad de skulle gøre. Peter svarede: »Omvend jer og lad jer alle døbe i Jesu Kristi navn til jeres synders forladelse, så skal I få Helligånden som gave.«¹

Baptister tror, at Helligånden gør Guds tiltale levende. Det skal ses i sammenhæng med vores forståelse af Bibelen. Vi tror, at det enkelte menneske kan få et personligt forhold til Gud. Det kan ske som på den første pinedag, hvor mennesker omvendte sig til Gud. Og det kan være en virkelighed, vi vokser ind i, idet vi tager imod Jesus og svarer med dåb.

Vi tror også, at Helligånden er nærværende for at gøre Jesus' ord levende for os,

når vi behøver at finde vej i livets omskiftelige forhold. I menighedens fælleskab står vi under Åndens tiltale – »Helligånden, som Faderen vil sende i mit navn, han skal lære jer alt og minde jer om alt, hvad jeg har sagt til jer.«²

Det karismatiske bidrag

Den indflydelse, som den pentekostale og karismatiske kirkepraksis har haft, må vi også forholde os til i vores tradition. For mig blev *den karismatiske fornyelse* vejen tilbage til et aktivt menighedsliv med en ud-

dannelse til præstetjeneste. Her mødte jeg igen den glæde og iver – for at bringe evangeliet til andre – som jeg tidligere havde kendt, men var kommet på afstand af.

Erfaringen blev som en forelskelse, hvor det kun drejer sig om *dig og mig*. Men det stod ret hurtigt klart, at et aktivt liv som efterfølger af Jesus behøver forankring i fællesskabet i en menighed, så evangeliet får krop og nærvær i verden, hvor Ånden primært virker.

Mange af de udfordringer, vi mødte i den karismatiske påvirkning, havde sin rod i, at vi understregede den ene person i treenigheden på bekostning af de andre.

Billedet af malteskamlen i balance på

1) Apostlenes Gerninger kap. 2, vers 38

2) Johannes-evangeliet kap. 14, vers 26

tre ben er stadig brugbart. De tre personer i treenigheden – Fader, Søn og Helligånd – er ligeværdige. Gud er én, dvs. at Faderens gerning ved Ånden altid må bedømmes på det, vi ved om hans gerning i Sønnen.

De karismatiske stridigheder

Nogle pentekostale tager tungetalen som udtryk for Helligåndens fylde, altså et ydre tegn, man vil bruge til at (be)vise en indre virkelighed. Men tungetale er ikke et eksklusivt kristent fænomen. Paulus' undervisning om nådegaver og tjenester forstås af nogle som færdige kataloger, mens andre forstår den som eksempler på Åndens virke³. Endelig er der nogle, der skelner

mellem nådegaver og vuggegaver, mens det er uden betydning for andre.

Mange diskussioner har været golde, fordi vi ikke ville lytte til hinandens erfaringer. Tjenester og gaver, der er givet til fælles opbyggelse – »Det, som Ånden åbenbarer, får hver enkelt til *fælles* gavn»⁴ – bliver alt for let nedbrydende, fordi vi fokuserer mere på »mine gaver og tjenester« end på giveren. Åndens gaver og tjenester er udtryk for Guds generøsitet – nådegaver og vuggegaver er alle givet for at tjene Guds Rige.

Åndens ledelse eller lederens ånd?

Baptister er ikke »færdige« eller »nået frem«, men vi er på vej – åbne for det, Ånden siger til os. Min konklusion er, at ingen person, gruppe eller tid får styr på Helligånden i den forstand, at vi kan tale udtømmende om ham. Det, der betyder noget, er, at Helligånden får styr på os ustyrlige mennesker, så Guds gerning kan ske.

Helligåndens gerning i et menneskes og en menigheds virke viser sig tydeligst i kærligheden, der er »størst af alt«⁵.

Den pentekostale eller karismatiske praksis, som den er kommet til udtryk siden dens frembrud omkring år 1900, har haft en eksplosiv udvikling med indflydelse på alle kirkeretninger. Af klodens 7.3 mia. udgør de kristne omkring 2.4 mia., og af dem er 350-500 mio. pentekostale eller karismatiske kristne. »Karismatisk« kommer af det græske ord *kharisma*, der betyder *nådegave*. »Pentekostale« henviser til det engelske ord for pinsen, der har fokus på Helligånden.

3) Se fx 1. Korintherbrev kap. 12-14 og Romerbrevet kap. 12.

4) 1. Korintherbrev kap. 12, vers 7

5) 1. Korintherbrev kap. 13, vers 13

At leve med frygten

Frygt er blevet et vilkår for mange mennesker i en tid præget af terrorisme.

Howdan skal man leve med det vilkår? Det spørgsmål optager måske i særlig grad medlemmer af Det Jødiske Samfund i Danmark.

[≡] Dan Rosenberg Asmussen

[🔒] privat

Det jødiske samfund blev i februar 2015 udsat for et attentat, hvor en af vores frivillige vagter Dan Uzan blev koldblodigt skudt foran synagogen i Krystalgade. Det skete, mens han udførte adgangskontrol for at sikre, at en konfirmationsfest kunne foregå i fredelige rammer i menigheds- huset bagved synagogen. Angrebet skete som bekendt i forlængelse af skyderiet ved Krudttønden.

Ikke første gang

At leve med risikoen for terror er desværre ikke en ny tilstand for det jødiske samfund. Synagogen blev i 1985 udsat for et bombeangreb, der anrettede betydelig materiel skade, men som heldigvis ikke kostede menneskeliv. Dengang var det udtryk for,

at Mellemøst-konflikten flyttede ud af Mellemøsten, fordi det var blevet vanskeligere at ramme Israel gennem terror. I dag er der tale om en langt mere bredt funderet islamistisk inspireret terror, som ikke kun retter sig mod jødiske mål.

Vi har valgt at sætte ord på risikoen og bruger mange ressourcer på at skabe øget sikkerhed via frivillige vagter og mekanisk sikring. Men i takt med, at der i de senere år i Europa har været en del dødelige attentater mod jødiske institutioner udført af 'lo-kale' jihad-krigere, har vi været nødt til at bede politiet om bedre beskyttelse. Det har vi fået efter angrebet sidste år.

Må vænne sig til meget

Før attentatet har vi mange gange diskuteret, hvorvidt tilstedeværelsen af bevæbnet politirent faktisk øger frygten, fordi det så tydeligt minder os om faren, og dermed skræmmer folk væk – eller om bedre bevogtning netop skaber tryk, og dermed lægger en dæmper på frygten. Vi tør ikke undlade at bede om bedre bevogtning, og det er vores erfaring, at man kan vænne sig til de mest utrolige ting. Det hjælper nok her, at mange af os kender til indgående sikkerhedsforanstaltninger, når vi besøger venner og familie i Israel.

Bekymring hos forældre

Jeg vil gerne tro, at terroristerne i virkeligheden opnår det modsatte af, hvad de ønsker. Altså at man bliver trodsig og insisterer på at leve et jødisk liv uden frygt, når nogen forsøger at skræmme en. Jeg tror på, at det kan være tilfældet for mange voksne. Men jeg er også sikker på, at det er langt mere kompliceret og nuanceret, hvis man er forældre til børn og overvejer, om man skal sende dem i den jødiske skole.

Derfor var det også meget tydeligt efter angrebet sidste år, at Carolineskolens¹ forældre i direkte henvendelser til politikerne gjorde det klart, at man ikke længere turde sende børnene til den jødiske skole, hvis ikke bevogtningen blev taget mere alvorligt.

Trues den jødiske identitet?

Hvis man kigger på de historiske erfaringer, vil man vide, at reaktionsmønstret kan være meget forskelligt. Af de danske jøder, der vendte tilbage fra Sverige og Therezienstadt efter krigen, var der nogle, som blev styrket i deres jødiske identitet. For andre førte oplevelserne til, at man fuldstændig fralagde sig sin jødiske identitet. For den sidstnævnte gruppe handlede det om,

» Færre bærer jødiske symboler i det åbne rum. «

1) Jødisk privatskole i København, oprettet i 1805. Udover de almindelige skolefag undervises eleverne i jødisk religion, kultur og historie samt i hebraisk.

at man ville skærme sine børn mod de farer, man selv havde været udsat for, blot fordi man var blevet identificeret som jøde.

Vi ser også i dag, at færre og færre bærer jødiske symboler i det åbne rum – og slet ikke på Nørrebro! Om det er et udslag af frygt eller blot en fornuftsbetonet adfærd, kan naturligvis diskuteres. Så frygt er blevet til risiko, som vi forsøger at håndtere efter bedste evne.

» Frygt er blevet til risiko. «

Det Jødiske Samfund i Danmark

- ca. 2400 medlemmer
- Formand: Dan Rosenberg
Asmussen

Line under et nyligt feltbesøg.

Fødevareresikkerhed i Rwanda

I Rwanda går udviklingen forrygende stærkt. Der går næsten ikke en måned, uden nye byggeprojekter skyder op i hovedstaden Kigali, og landets vækst er blandt Afrikas højeste de seneste 15 år. Udviklingen når også ud i landområderne – men langsommere. Man kan let glemme, at Rwanda fortsat er et af verdens fattigste og mest overbefolkede lande, hvis man ikke bevæger sig uden for hovedstaden.

[≡] Morten Kofoed

[📷] Morten Kofoed, Line og Rasmus Hylleberg

Nye hoteller, cafeer med europæisk look og store indkøbscentre ændrer heller ikke på, at der fortsat er rigtig mange, der sulter periodisk.

Derfor er fødevareresikkerhed et meget vigtigt emne for kirkerne, og i samarbejde med AEFR – Baptistkirken i Rwanda, Østervrå Frikirke og Bethelkirken i Aalborg – har

BaptistKirken fået Danida-midler til et tre-årigt projekt med fokus på fødevareresikkerhed og mikrofinans.

Ny viden

Projektet, som begyndte i januar 2016, baserer sig på den såkaldte »Conservation Agriculture«-metode (CA), der handler om at dyrke jorden uden at udpine næringsstofferne og uden brug af kunstgødning,

» Et projekt som dette kan i den grad støtte den lokale udvikling. «

der både er dyr og ofte ikke nær så god som den gødning, bøndernes dyr producerer. En af de væsentlige nye »teknologier« er, at bønderne varierer sædskifte og lærer, hvilke afgrøder der skaber det bedste udbytte, når de dyrkes sammen. Det er ofte enkle ting, der gør en stor forskel.

Nye dyrkningsmetoder og nye afgrøder præsenteres, men man benytter sig også af kendte afgrøder og metoder. En stor opgave er at motivere deltagerne til at få og bruge ny viden. AEBR har stor erfaring med både CA og mikrofinans (VSLA) i form af spare- og lånegrupper, der også er en vigtig del af projektet.

I projektet er ansat en projektleder og tre feltarbejdere. Projektlederen Jacqueline var i Danmark som ungdomsleder i Yego-projektet. Hun er meget motiveret og fortæller gerne om projektet: »En vigtig komponent er også etableringen af køkkenhaver, hvor der kan produceres afgrøder, som familierne kan leve af, mens de venter på høsten«.

Lokalt engagement

Projektet involverer også de lokale myndigheder. På statsligt niveau fastlægges strategier og planer for landbrugsproduktionen, og lokalt er der ansat agronomer, som skal implementere strategierne og dermed hjælpe lokalbefolkningen med at forbedre deres dyrkningsmetoder. Men oftest er de pressede af begrænsede ressourcer og forældet viden, så et projekt som dette kan i den grad støtte den lokale udvikling. I projektet er der allerede etableret god kontakt med de lokale ledere. Projektet arbejder ud fra den lokale baptistkirke, men – som det altid gælder for vores udviklingsprojekter – er alle inviteret til at deltage. Kirken har sammen med de lokale myndigheder udvalgt deltagerne. Nogle steder stiller kirken demonstrationsmarker til rådighed, andre steder er det kommunen. I alt involveres ca. 10.000 personer i projektet, og mere end 30.000 personer vil opleve færre eller ingen perioder med sult og bedre ernæring, når projektet slutter.

Demonstrationsmark, der stilles til rådighed af enten den lokale kirke eller kommunen.

Det lærer vi

Den lokale præst Eslon Ndagijimana er meget involveret og deltager selv i projektet. Han fortæller: »Folk er meget interesseret i at lære mere om bæredygtigt landbrug og nye dyrkningsmetoder. Der er brug for at hæve fødevarerproduktionen for at bekæmpe sult og fattigdom. Generelt er fejlnærings og ensidig kost et problem. Og det går især ud over børnene«. Der er også mangel på viden om, hvordan jorden behandles, så man undgår at udpine den ellers frodige jord.

Pastor Eslon har selv en ko, nogle geder, får og grise. Men det er langt fra alle i området, der har så mange dyr. Så en del håber også, at de via projektet vil være i stand til at anskaffe husdyr – eller skifte gederne ud med en ko, der både kan producere mælk og mere gødning. Og netop gødning er vigtig. »I projektet lærer vi at lave kompost og udnytte vores gødning bedre. Kunstgødning er dyrt, så det er de færreste, der har råd til det. Men her lærer vi at udnytte de muligheder, der ligger lige for«, slutter Eslon af.

Kigali skyline.

ÆG, BLÆST ELLER ILD?

[≡] Lea Binta Kjelgaard

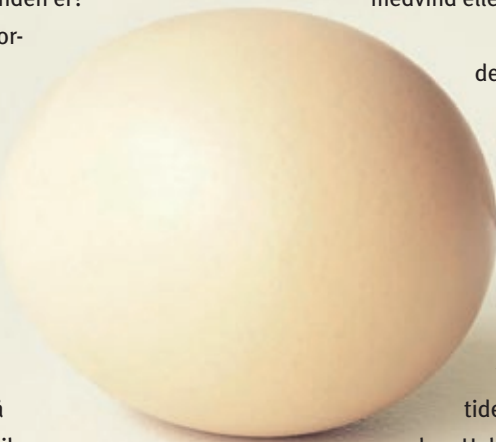
[📷] Flickr

Jeg har altid syntes, at Helligånden har været lidt kringlet at forstå. Gud er min far og skaber, Jesus min ven og frelser, men hvem er det lige Helligånden er?

Som barn fik jeg forklaret treenigheden som et æg.

Et æg består af 3 dele – skallen, æggehviden og blommen – alle 3 dele er forskellige, men alle 3 dele er også lige meget æg. Hvilken del af ægget er Helligånden så? Blommen der giver næring, hviden der giver fylde, eller skallen der holder sammen på det hele?

I Bibelen hører vi, at Helligånden kommer som tunger af ild, der gør disciplene i stand til at tale forskellige sprog. Det lyder ret imponerende og som noget, man ikke er i tvivl om, mens det sker. Jeg har aldrig set en tunge af ild, hverken på mit eller andres hoveder, og for at være ærlig tror jeg også, det ville være en lidt for voldsom oplevelse. Det ville være lidt for meget som et luciaoptog, der gik galt.

Helligånden bliver også tit beskrevet som »en mægtig vind« eller »en stille susen« – især i lovsange. Hvis Helligånden er en frisk brise i vores liv, betyder det så, at dens arbejde går ud på at køle os ned eller vende vores sejl en anden vej? Er det Helligånden, der sørger for medvind eller modvind?

Jeg mødte engang Helligånden i et tog, men der var hverken æg, ild eller vind. Faktisk var der ikke andet end en tanke, der kom ud af det blå, som talte direkte ind i mit liv. Det lyder vildt og voldsomt, men det var det ikke – det var helt stille, roligt og uhøjtideligt. Jeg tror, det muligvis er her, Helligånden virker allerbedst:

Lige midt i hverdagens gøremål, som en pendlertur i DSBs familievogn, en velkendt lovsang til formiddagsgudstjenesten eller i et stille øjeblik på gåturen til og fra bilen.

Hvis vi giver os tid og plads til at lytte, mon så ikke Helligånden er noget så ukompliceret som en vejleder og et talerør fra Gud? Måske er Helligånden så æggeskallen, der holder sammen på det hele og sørger for, at blommen og hviden når helskindet frem til dem, der har brug for hele æggets næring?

PP

DANMARK

Afsender: Baptistkirken i Danmark, Lærdalsgade 7, st. tv., DK-2300 København S, ISSN 1901-4635

Magasinpost-MMP ID-Nr.: 46476